

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINIE KOŃSKOWOLA ZA 2013 ROK

1. Położenie¹

Gmina Końskowola znajduje się w środkowo – zachodniej części Powiatu puławskiego. Powiat puławski leży w środkowo – zachodniej części województwa lubelskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 89,6 km² (8 960 ha), zamieszkuje ją 9 245 mieszkańców² (z tendencją spadkową).

W skład gminy wchodzi 16 sołectw: Chrzążów, Chrzążówek, Końskowola, Las Stocki, Młynki, Opoka, Pulki, Sielce, Skowieszyn, Stara Wieś, Stary Pożóg, Nowy Pożóg, Stok, Witowice, Wronów.

Na obszarze gminy stykają się dwa subregiony: Płaskowyż Nałęczowski i Małe Mazowsze. Ma to decydujące znaczenie dla stosunków przyrodniczych. Południowa część leży w obrębie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego i jego strefy ochronnej. Teren gminy rozciąga się w dorzeczu rzeki Kurówki.

Przez teren Gminy Końskowola przebiegają dwie drogi krajowe: nr 12 i nr 17, oraz jedna droga wojewódzka nr 823 Puławy – Żyrzyn. Całość infrastruktury komunikacyjnej uzupełnia linia kolejowa relacji Lublin – Warszawa – Radom.

2. System gospodarowania odpadami komunalnymi

Do 1 lipca 2013 roku w Gminie Końskowola obowiązywał system gospodarowania odpadami komunalnymi oparty o indywidualne umowy zawierane zarówno przez właścicieli gospodarstw domowych, jak i podmioty gospodarcze.

Odpady komunalne odbierane były przez:

- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach, 24-100 Puławy, ul. Dęblińska 2
- Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych "ALMAX" Sp. z o.o., 26-600 Radom, ul. Wrocławska 3

Dodatkowo w gminie organizowano cykliczne, dwa razy do roku zbiórki elektrośmieci oraz zużytych opon, których odbiorcą były odpowiednio firmy: P.P.H.U. "MAG-TRANS" Michał Łyszcz, Oblasy 64, 24-123 Janowiec oraz w/w „ALMAX”.

¹ *Strategia Rozwoju Gminy Końskowola na lata 2009-2020*, Uchwała nr XXXVI/170/09 Rady Gminy Końskowola z dnia 29 kwietnia 2009 r, s. 7-8.

² Dane na dzień 31 grudnia 2013 r. – źródło: dane z ewidencji ludności Urzędu Gminy Końskowola.

Tabela 1. Ilość odebranych z terenu Gminy Końskowola odpadów komunalnych w 2012 roku

kod odpadu	2012 rok
15 01 06	0,4
17 01 01	10,16
20 01 01	4,6
20 01 02	7,1
20 01 39	1,3
20 01 99	93,5
20 03 01	545,4

* Opracowanie własne na podstawie kart przekazania odpadów oraz sprawozdań

Tabela 2. Ilość odebranych z terenu Gminy Końskowola elektrośmieci oraz zużytych opon w 2012 roku

kod odpadu	2012 rok
16 01 03	0,08 Mg
20 01 36	42,23 Mg

* Opracowanie własne na podstawie kart przekazania odpadów oraz sprawozdań

Do 1 lipca br. systemem zbiórki objętych było łącznie 1897 podmiotów indywidualnych oraz firm, z czego 1887 (99,47%) obsługiwał ZUK w Puławach. Z uwagi na to, że pozostała część gospodarstw domowych nie była objęta systemem odbioru, trudno było przewidzieć jak zwiększy się ilość odpadów pochodzących z gospodarstw domowych po 1 lipca, oraz jaki będzie ich skład morfologiczny.

Obecnie system odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Końskowola obejmuje 100 % podmiotów – zarówno gospodarstwa domowe jak i nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne. Łącznie obsługiwanych jest 2420³ nieruchomości. Podmiotem odbierającym jest ZUK Sp. z o.o. w Puławach.

Gmina ma zorganizowany jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Końskowoli, z którego skorzystano od momentu uruchomienia (drugie półrocze 2013 roku) łącznie ok. 315 razy i zdeponowano w nim blisko 130 Mg odpadów. 50 % odpadów zgromadzonych w PSZOK były to odpady o kodzie 17 09 04, czyli zmieszane odpady pochodzące z rozbiórek i remontów przekazane do zdeponowania na składowisku odpadów.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Końskowola zorganizowana i nadzorowana jest przez dwa referaty Urzędu Gminy: Gospodarki Komunalnej oraz Budżetu i Finansów. Do zbiórki odpadów z gospodarstw domowych oraz z obiektów użyteczności publicznej, obiektów handlowych i usługowych stosowane są:

- pojemniki MGB 120

³ Wartość może się wahać z uwagi na ciągłe zmiany w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- pojemniki MGB 240
- pojemniki MGB 1100 FL
- worki polietylenowe w kolorach żółtym oraz zielonym 120 l

PSZOK w Końskowoli wyposażony jest w :

- kontener KP – 10 otwarty
- kontener KP – 7 otwarty
- kontener KP – 7 zamknięty
- garaże zamykane o wymiarach 4x5 m – 3 szt.
- pojemniki MGB 1100 FL – 3 szt.
- pojemniki MGB 240 l – w miarę potrzeb minimum 3
- pojemnik na odpady niebezpieczne – przeterminowane leki – 120 l
- pojemnik na odpady niebezpieczne – zużyte baterie – 15 l
- komplet tzw „dzwonów” – 3 szt. na poszczególne frakcje

Ponadto rozstawiono w trzech miejscach na terenie gminy komplety „dzwonów” do selektywnej zbiórki odpadów.

Zbiórka odpadów pochodzących z cmentarza odbywa się z silosów wybetonowanych, bezpośrednio z gruntu.

Na bieżąco dokonywana jest rewizja nieruchomości pod kątem posiadania pojemnika na zmieszane odpady komunalne.

3. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku z terenu Gminy Końskowola odebrano następujące frakcje odpadów komunalnych z poszczególnych grup:

Tabela 3. Ilość odebranych z terenu Gminy Końskowola odpadów komunalnych w 2013 roku – grupa 20

kod odpadu	2013 rok
20 01 01	1,3 Mg
20 01 02	54,1 Mg
20 01 27	0,04 Mg
20 01 21*	0,38 Mg
20 01 23*	0,71 Mg
20 01 28	0,78 Mg
20 01 35*	2,14 Mg
20 01 36	38,46 Mg
20 01 39	0,84 Mg
20 01 99	106,52 Mg
20 02 01	13,3 Mg

20 02 03	36,34 Mg
20 03 01	757,6 Mg
20 03 07	11,56 Mg
20 03 99	6,21 Mg

* Opracowanie własne na podstawie sprawozdań

Ilość odbieranych odpadów komunalnych w stosunku do roku 2012 wzrosła skokowo z uwagi na to, że systemem objęto 100 % właścicieli nieruchomości w gminie. Upřednio systemem objętych było 1897 nieruchomości, więc zanotowano wzrost liczby obsługiwanych nieruchomości o 21,6 %.

W grupie 20 01 99 znajdują się odpady gromadzone selektywnie, głównie opakowania typu PET, opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe, puszki metalowe, papier i tektura, plastik, tworzywa sztuczne. Szacunkową ilość wysortowanych z tego strumienia poszczególnych frakcji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Szacunkowa ilość wysortowanych odpadów opakowaniowych z odpadów o kodzie 20 01 99

15 01 01	opakowania z papieru i tektury	22,5
15 01 02	opakowania z tworzyw sztucznych	29,3
15 01 07	opakowania ze szkła	45,7
15 01 04	opakowania z metali (żelazne)	5,2
15 01 04	opakowania z metali (nieżelazne)	0,9
20 01 99	Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	2,9

* Na podstawie danych przekazanych przez ZUK w Puławach

Ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01), po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania, do unieszkodliwienia poprzez składowanie (D5) w 2013 roku przekazano 222,12 Mg (kod 19 12 12)

Odpady z pozostałych grup poddano procesom odzysku: R 12 - wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R11, oraz R5 - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych.

Tabela 5. Ilość odebranych z terenu Gminy Końskowola odpadów w 2013 roku – grupa 16 i 17

kod odpadu	2013 rok
16 01 03	5,56 Mg
17 01 01	20,0 Mg

17 01 07	0,52 Mg
17 09 04	61,87 Mg

* Opracowanie własne na podstawie sprawozdań

Odpady z tych grup oddawane są przez mieszkańców gminy do PSZOK w Końskowoli. Największy udział stanowią zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu. Z uwagi na skład morfologiczny tych odpadów część z nich podlega procesowi unieszkodliwienia poprzez składowanie. Są to głównie resztki tynków, gipsów, opakowania po nich, panele, płyty wiórowe, armatura łazienkowa, płytki ceramiczne, folie budowlane, papa, cement, gruz ceglany, różne rodzaje plastiku, pianki izolacyjne, styropian, wata szklana, wata mineralna, opakowania po farbach, gruntach itp. Specyfiką tych odpadów jest czasowa zmienność powstawania oraz znaczne ilości zarówno masowe jak i objętościowe. Składowanie większości tych odpadów powoduje, że osiągnięcie wynikających z rozporządzeń poziomów odzysku jest coraz trudniejsze.

Z początkiem uruchomienia PSZOK nastąpiło masowe przekazywanie tych odpadów przez mieszkańców, zapewne nagromadzonych w nieruchomościach przez wiele lat.

Tabela 6. Ilość selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych odebranych z terenu Gminy Końskowola odpadów w 2013 roku – grupa 15

kod odpadu	2013 rok
15 01 01	10,07 Mg
15 01 02	1,87 Mg
15 01 06	0,3 Mg

* Opracowanie własne na podstawie sprawozdań

Na chwilę obecną selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych na terenie Gminy Końskowola jest prowadzona w małym zakresie. Gmina nie posiada także specjalistycznych pojemników do przeprowadzania takiej zbiórki. Segregacja u źródła prowadzi raczej do zbierania co najwyżej zmieszanych odpadów opakowaniowych, a w skali całej gminy prowadzi do powstania dużej ilości odpadów z grupy 20 01 99 (inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny). Wśród tychże znajdują się głównie: opakowania PET, opakowania wielomateriałowe, papier i tektura, woreczki foliowe, opakowania po nabiale, opakowania po sokach, opakowania po mleku, opakowania po środkach czystości i kosmetykach.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów opakowaniowych zebranych oraz przekazanych do odzysku i recyklingu w 2013 roku z terenu Gminy Końskowola w ujęciu globalnym, czyli również pochodzących ze strumienia wszystkich odpadów komunalnych zebranych w gminie:

Tabela 7. Ilość odpadów opakowaniowych w ujęciu globalnym – grupa 15

Lp.	Rodzaj opakowania, z którego powstał odpad	Ilość odpadów zebranych przez gminę w kg	Ilość odpadów przekazanych przez gminę do odzysku i recyklingu w kg	Wydatki poniesione przez gminę na zebranie i przekazanie odpadów w zł
1	Opakowania z tworzyw sztucznych	48 641,00	48 641,00	50,04
2	Opakowania z aluminium	1 483,00	1 483,00	
3	Opakowania ze stali w tym z blachy stalowej	8 566,00	8 566,00	
4	Opakowania z papieru i tektury	37 472,00	37 472,00	125,94
5	Opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami	75 825,00	75 825,00	168,29
6	Opakowania z drewna	5 081,00	5 081,00	
	RAZEM	177 068,00	177 068,00	344,27

* Na podstawie danych przekazanych przez ZUK w Puławach

Odpady z sektora handlowego i usługowego oraz z instytucji publicznych podobne są do odpadów komunalnych w zabudowie mieszkaniowej, jednakże charakteryzują się innym składem morfologicznym (więcej odpadów opakowaniowych – papieru, tektury, tworzyw sztucznych). Ilości odpadów mogą się także różnić w zależności od rodzaju prowadzonej działalności przez dany podmiot.

Na terenie gminy działa 377 podmiotów gospodarczych o charakterze handlowym i usługowym posiadających główne miejsce wykonywania działalności na terenie Gminy Końskowola⁴. Ponadto istnieje 20 instytucji o różnym profilu działania, m.in. urzędy, szkoły, OSP.

Spośród tych podmiotów 82 zgłosiło potrzebę odbioru odpadów komunalnych powstających w związku z prowadzoną działalnością. Pozostałe to działalności gospodarcze, które nie zajmują powierzchni pod prowadzoną działalność lub podmioty, które gospodarują śmieciami w ramach gospodarstwa domowego

Zużyte i przeterminowane leki przyjmowane są w PSZOK oraz w aptekach zlokalizowanych na terenie Końskowoli. W drugim półroczu 2013 roku nie zanotowano dużego zainteresowania przekazywaniem do PSZOK tego rodzaju odpadów.

Podobnie sytuacja ma się ze zużytymi bateriami.

4. Postępowanie z odpadami komunalnymi z terenu Gminy Końskowola

Do 1 lipca 2013 roku odpady pochodzące z terenu Gminy Końskowola kierowane były do kilku instalacji odzysku i unieszkodliwiania. Były to :

- Stella Pack S.A. w Lubartowie (odpady opakowaniowe)
- Eko Harpoon Recykling Sp. z o.o. w Cząstkowie Mazowieckim
- Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach
- Zakład Segregacji i Odzysku Odpadów w Skarżysku-Kamiennej

⁴ Dane pozyskane z urzędu. Raport gminny z CEiDG, stan na dzień 27 stycznia 2013 roku.

Po 1 lipca 2013 roku wszystkie odpady komunalne z terenu Gminy Końskowola odbierane są przez ZUK w Puławach i przekazywane do ZUOK w Puławach.

Śladowe ilości odpadów głównie opakowaniowych lub odzieży i tekstyliów odbierane są przez innych przedsiębiorców posiadających wpis do RDR w tym zakresie prowadzonego przez Wójta Gminy Końskowola.

Gmina Końskowola na podstawie umowy z wykonawcą jemu powierzyła zagospodarowanie strumienia odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości. Wszystkie odpady komunalne przekazywane są do ZUOK w Puławach i tam poddawane procesom sortowania, odzysku i unieszkodliwiania. Po zakończeniu niezbędnych inwestycji, ZUOK w Puławach stanie się Regionalną Instalacją do Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla Regionu Puławy. Zwiększą się dzięki temu możliwości przetwarzania powstałych na terenie Gminy Końskowola zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Gmina Końskowola zainteresowana jest rozwojem tej instalacji, gdyż sama nie planuje inwestycji w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych. Kolejny przetarg zostanie prawdopodobnie ogłoszony bez zmiany formuły, czyli na odbiór wraz z zagospodarowaniem odpadów z terenu gminy.

5. Osiągnięte poziomy wynikające z rozporządzeń do ustawy ucpg.

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania : **26,0%**

Wskaźnik osiągnięty. Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. na dzień 16 lipca 2013 roku wynosi 50 %.

2. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami:

-papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: **28,8%**

Wskaźnik osiągnięty. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła w roku 2013 wynosi 12 %.

-innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych: **26,5%**

Wskaźnik nieosiągnięty. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe w roku 2013 wynosi 36 %.

Wskaźnik określony w przepisach rozporządzeń nie został osiągnięty w jednym obszarze – odpadów rozbiórkowych i budowlanych. W najbliższym czasie muszą zostać podjęte odpowiednie kroki, aby poziomy osiągać, bowiem kary finansowe za niespełnianie wymagań są dotkliwe i nieuchronne.

6. Koszty poniesione w związku z gospodarką odpadami w 2013 r. oraz potrzeby inwestycyjne

Koszty związane z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych z terenu Gminy Końskowola można rozumieć wąsko lub szeroko. Z punktu widzenia planowania i prognozowania należy uwzględnić koszty globalne związane z uruchomieniem całego systemu, czyli nie tylko koszty wynikające z umowy z wykonawcą ale i koszty administracyjne, koszty korespondencji, etaty pracownicze, koszty inwestycyjne związane z wyposażeniem PSZOK i inne.

W 2013 roku Gmina Końskowola poniosła następujące koszty związane z przygotowaniem do wdrożenia systemu oraz jego funkcjonowaniem po 1 lipca:

- wynagrodzenie umowne za realizację usługi odbioru, transportu oraz zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Końskowola dla ZUK w Puławach Sp. z o.o. za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2013 roku – **405 980,64 zł**
- zakup wyposażenia do PSZOK w Końskowoli – **22 894,96 zł**
- zakup oprogramowania do obsługi opłaty śmieciowej oraz przeszkolenia pracownika obsługującego – **10 836,10 zł**
- koszty wysyłki wezwań do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – ok. **3 000,00 zł**
- koszt etatów pracowniczych – $1\frac{1}{2}$ etatu – **13 045,88 zł**
- koszt usługi odbioru odpadów zebranych selektywnie w I półroczu 2013 roku - **344,27 zł**
- zakup usługi wydruku deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi **1 845,00**

Łącznie 457 636,89 zł

Suma zaksięgowanych opłat na dzień 31.XII.2013 r. wyniosła **411 151,20 zł**. Różnica pomiędzy wpływami a wydatkami pokrywana jest ze środków własnych budżetu gminy, wyniosła ona **46 485,69 zł**, w tym znajdują się dopłaty do opłat w wysokości 34 776,00 zł.

Na rok 2014 nie rezerwowano środków na wydatki inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi w Gminie Końskowola. Również PSZOK został wyposażony w wystarczającym zakresie, jednak Gmina wciąż aktywnie będzie poszukiwała źródeł dofinansowania na budowę, np. bardziej profesjonalnego PSZOK. Rozważana jest kwestia aplikowania o środki do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na wybudowanie takiego PSZOK. Zakres usługi świadczonej w ramach umowy z wykonawcą odpowiada potrzebom lokalnym. Jedyną kwestią, jaka zostanie rozważona przy ogłaszaniu kolejnego przetargu, będzie odbiór popiołu bezpośrednio z gospodarstw domowych.

7. Analiza 2013 roku pod kątem składanych deklaracji

Na dzień 31.XII.2013 r. przyjęto łącznie 2685 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, łącznie ze zmianami i korektami. Liczba ta zawiera w sobie praktycznie 100 % nieruchomości z terenu Gminy Końskowola obecnie obsługiwanych. Czynności weryfikacyjne nadal jednak trwają w odniesieniu do niektórych nieruchomości – głównie są to nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy i trudno ustalić, czy istnieje potrzeba odbioru odpadów komunalnych. W przypadku takich nieruchomości właściciel składa oświadczenie o tym, że dana nieruchomość jest niezamieszkała.

W stosunku do 18 właścicieli nieruchomości wystawiono z urzędu decyzje o wysokości opłaty, spośród których dwóch złożyło deklaracje.

Wystawiono 902 upomnienia za rok 2013.

Wysokość zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2013 rok wyniosła 33 397,80 zł.

Wnioski:

System odbioru odpadów komunalnych w Gminie Końskowola został wprowadzony prawidłowo, co potwierdziła przeprowadzona w lipcu 2013 roku kontrola NIK. Przyjęte założenia systemowe odpowiadają potrzebom lokalnej społeczności, która w krótkim czasie przywykła do zmian, które na terenie gminy nie były w efekcie zbyt uciążliwe.

Uchwalone stawki okazały się adekwatne co do ponoszonych wydatków. Wpłaty nie pokryły jedynie kosztów wynoszących 11 709,69 zł (co stanowiło 2,5 % ogółu kosztów), które wynikały z braku wpłat w 2013 roku przez właścicieli nieruchomości. Wskaźnik nieściągalności na koniec 2013 roku wyniósł 7,22 %.

Sporządził:
Bernadeta Kupczyk

Zatwierdził:

Końskowola, dn. 12.03.2014 roku